СПРАВКА

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ И СТАНОВИЩА ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ ПО ПРОЕКТ НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАКАЗАТЕЛНИЯ КОДЕКС В ПЕРИОДА 26 ЮНИ – 27 ЮЛИ 2026 г.

№	**Дата и начин на постъпване на становището** (официално, по ел. поща, чрез Портала за обществени консултации и т.н.)	**Име на лице/наименование ЮЛ**	**Декларирани данни дали лицето действа от свое име или защитава позиция от името на друго лице/група лица**	**Предложения и становища**	**Приети/ неприети**	**Мотиви**
1.	**24.07.2026 г.** **Ел.поща**	**Асоциация на българските застрахователи**	☒ Лицето действа от свое име ☐ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: ….	От „Асоциацията на българските застрахователи“ („АБЗ“) считаме за необходимо да вземем отношение и да изразим пред Вас позицията си, формирана въз основа на становищата на нашите членове – застрахователни и презастрахователни дружества, чиито секторни интереси представляваме като браншова организация, по обявения за обществено обсъждане в Портала за публични консултации на Министерския съвет проект на Закон за изменение и допълнение на Наказателния кодекс („Законопроекта“), с който се цели транспонирането в		

			☐ Няма декларирани данни	българското национално законодателство на изискванията на Директива (ЕС) 2024/1226 относно определянето на престъпленията и санкциите при нарушаване на ограничителните мерки на Съюза и за изменение на Директива (ЕС) 2018/1673 („Директивата“). Като начало бихме искали принципно да изразим подкрепа за усилията, насочени към транспониране на Директива (ЕС) 2024/1226, тъй като хармонизираното криминализиране на нарушаването на ограничителните мерки на Европейския съюз в съответствие с тази директива е както съюзен ангажимент на Република България, така и необходимо условие за ефективността и равнопоставеността на стопанските субекти в рамките на вътрешния пазар. Заедно с това се налага да изтъкнем, че доколкото законопроектът засяга пряко и съществено застрахователния сектор - тъй като застрахователните услуги също подлежат на изрично инкриминиране, при условията и предпоставките по Директивата - за нас се явява особено важно към подготовката на законопроекта да бъде подходено особено внимателно и въвежданите чрез него на национално ниво наказателно-правни норми, произтичащи от Директивата, да бъдат подходящи, пропорционални и съобразени с националните условия. В тази връзка следва да отбележим, че с оглед комбинацията от широки състави, занижени форми на вина и изключително високи корпоративни санкции, предвиждани от проекторазпоредбите на законопроекта, възникват доста съществени резерви и притеснения сред нашите членове по отношение на редица от разпоредбите на законопроекта, които видимо не са формулирани с		

				необходимата прецизност, не са в съответствие с изискванията за законоустановеност и предвидимост на наказателната репресия (чл. 5, ал. 3 от Конституцията, чл. 7 ЕКПЧ) и имат потенциал да породят несъразмерен негативен ефект по отношение на различни аспекти на законосъобразно осъществяваната застрахователна дейност, вкл. върху застраховането на имущества, отговорности, товари, транспортни и морски рискове и други. По отношение на конкретните предложения за законодателни решения за целите на транспонирането на Директивата, намерили място в проекторазпоредбите на посочения проектозакон, считаме за нужно да изтъкнем пред Вас редицата идентифицирани проблеми и/или недостатъци на предлаганата със законопроекта уредба, както и възраженията, становищата и предложенията на нашите членове, както следва: 1. По отношение на пропорционалността при инкриминиране на нарушенията и необходимостта от диференцирането на съставите и наказанията спрямо вида, тежестта и обществената опасност на нарушенията (деянията), въвеждани като престъпни състави (чл. 268а): Считаме, че немалка част от предлаганите със законопроекта разпоредби, целящи транспонирането на Директивата, надхвърлят значително уредените в нея хармонизиращи изисквания, като внасят неясноти и непропорционалности при нейното транспониране на национално ниво, в т.ч. и на-вече по отношение на недиференцираността на различните престъпни състави и	Приема се.	Санкциите, предвидени за извършване на отделните престъпления против ограничителните мерки на ЕС са диференцирани, като по този начин същите са пропорционални и съответни на

				на санкциите за тях - както по отношение на формите на вината, така и по отношение на обуславяната от тях различна обществена опасност, която видимо и напълно несъответстващо и непрепорционално е подведена в предлаганите проекторазпоредби на законопроекта под общ знаменател за твърде широк кръг деяния и за всички форми на вина, при които те биха могли да бъдат извършени. В тази връзка бихме изтъкнали, че член 5 от Директивата изисква за престъпленията да бъде предвидено лишаване от свобода само като максимална санкция, но не изисква въвеждането нито на минимален, нито на максимален срок на лишаването от свобода за всеки предвиден в директивата основен състав – тоест, дава възможност на национално ниво минималният и максималният размер на санкцията да бъдат определени по преценка на националния законодател, пропорционално и при съобразяване на тежестта на съответните престъпления спрямо националните условия. Изисквания за минимален срок на лишаването от свобода в Директивата няма въобще, а за максимален срок от не по-малко от поне една, три или пет години има само за видимо по-тежки (квалифицирани) състави на конкретни нарушения, обусловени от спецификите и/или обществената опасност на съответните нарушения или от по-големия размер на стойността им – съгласно чл. 5, ал. 3 от Директивата, в общия случай за нарушения на стойност най-малко 100 000 евро, с изключение на оръжията и определени изделия с двойна употреба, при които изискването за такъв максимален срок се прилага независимо от стойността.		степента на обществена опасност на отделните инкриминирани деяния. Деянията, които имат за предмет финансови средства, имуществени ресурси или услуги на стойност най-малко 100 000 евро, са въздигнати в квалифицирани състави.

				Тоест, Директивата предвижда изискване не за минимален, а за минимален максимален срок от една година за някои нарушения, доколкото според чл. 5, ал. 3, б. „а“ от Директивата престъпленията, попадащи в обхвата на член 3, параграф 1, буква з), точки iii) и iv), се наказват с максимален срок на лишаване от свобода поне една година, при това само ако включват финансови средства или икономически ресурси на стойност най-малко 100 000 EUR. В този смисъл остава неясно защо в чл. 268а, ал. 1 от законопроекта е бил регламентиран и минимален срок от една година на санкцията лишаване от свобода – предвидено е „от една до шест години“, при това за всички видове нарушения, в т.ч. за тези, които видимо Директивата третира като относително по-леки и за които чл.5, ал.3, б. „а“ от Директивата изисква да се наказват с максимален срок на лишаване от свобода от поне една година, при това ако представляват квалифициран случай и включват финансови средства или икономически ресурси на стойност най-малко 100 000 EUR. Считаме, че при работата по законопроекта не е бил съобразен и отчетен смисълът на понятието „максимален срок“ употребено в Директивата и че липсата на диференциация на нарушенията, респективно на диференциация на санкциите спрямо тежестта и обществената опасност на различните състави на нарушенията ще представлява огромен проблем и е сериозен, дори принципен недостатък на този законопроект – включително по отношение на съпоставките спрямо различните видове нарушения и липсата на основни и квалифицирани състави на		

				съответните видове нарушения, в зависимост от различни разумни критерии (напр., квалифицирани състави за стойност на 100 хил. евро, както е в директивата). Считаме, че когато се касае за наказателно-правни институти и за сериозни по вид и размер санкции, в т.ч. и най-вече лишаване от свобода, подобна уравниловка на наказателната санкция, нормативно въведена при несъобразяването на тежестта и обществената опасност на инкриминираните нарушения - в т.ч. с оглед техния вид, формата на вината и евентуалните други релевантни обстоятелства - се явява недопустима. Предвид това настоятелно предлагаме законопроектът да се преоцени и преработи, като: - нарушенията да се диференцират спрямо преценката за тежест на различните видове от тях, като в допълнение санкциите да бъдат диференцирани според обществената опасност, стойността, вида и характера на нарушението, формата на вината, степента на участие и настъпилите или потенциалните обществено опасни последици (резултат). - да бъдат предвидени основни и квалифицирани състави на съответните нарушения, обусловени от разумни критерии – в т.ч. форми на вината или стойност на включваните финансови средства/ икономически ресурси – като за целта може да се изходи от логиката по чл. 5, ал. 3 от Директивата, от която става ясно кои нарушения биха могли да бъдат считани за по-тежки като основен и като квалифициран от стойността състав.		

				- изобщо да не се предвижда минимален срок на санкцията лишаване от свобода или ако се предвиди такъв, той да е само за по-тежко квалифицираните състави на съответния вид нарушение. - да се има предвид, че „лишаването от свобода“ е предвидено в чл. 5 не като задължително приложима, а само като максимална санкция – тоест, като приложима при относително по-тежки случаи на съответните нарушения, а не за всички хипотези на нарушенията – което допуска уреждането на национално ниво и на по-леки видове санкции за съответните нарушения, когато нарушението се явява относително по-леко по логиката на различни относими критерии. - за нарушения между 10 000 и 100 000 евро да бъде предвиден по-нисък наказателен диапазон, при това без задължителен минимален срок на лишаване от свобода, какъвто не се изисква от Директивата - дори в повечето случаи въобще без задължение за налагане на такава санкция, доколкото тя е определена от директивата като максимална. Съответно, да има само национален максимален срок за този вид наказание „лишаване от свобода“, като при това той да се съобрази с вида на нарушението и с разпоредбата на чл. 5, ал.3 от Директивата – т.е. да се определи по-нисък такъв или възможност за неопределяне на такъв в по-леките хипотези, ако нарушението не попада в квалифицираните състави по чл. 5, ал.3 от Директивата или да се определи най-много в		

				максималния срок по тази разпоредба, ако нарушението притежава квалифициращите характеристики по посочения нормативен текст. Ако горното не се съобрази и осъществи по отношение на законопроекта, при това като разумен минимум, ще е налице свръхтранспониране, тоест твърде интензивен и нежелателен национален „gold plating“ на изискванията по Директивата, тъй като на национално ниво драстично ще бъде надхвърлен хармонизиращия стандарт по Директивата и ще се създаде прекомерен, необоснован и непропорционален национален наказателноправен риск, който при това ще наруши основни принципи при инкриминирането на деяния, в това число: принципа на субсидиарност (инкриминиране като последна мярка, при това пропорционално, тоест спрямо необходимостта, при това само доколкото е необходимо и когато обществените отношения не могат да бъдат защитени с по-леки мерки); материална съставомерност (съобразяване с обществената опасност на инкриминираното деяние, като всяка норма трябва да дефинира деяние с достатъчно висока степен на обществена опасност), съответствие на наказанието (санкцията да съответства на тежестта на извършеното престъпление и да зависи от обществената опасност на деянието и дееца), превъзпитание и превенция (наказанието да не е само възмездие, а да е съобразено с целта за превъзпитание на осъдения, както и с необходимостта възпиращ ефект за останалите членове на обществото), определеност (нормата да е ясна, точна и недвусмислена, за да може гражданите да съобразяват поведението си с нея) и други.		

				Забележка: Следва да се има предвид, че видът и размерът на определената в закона наказателна санкция за съответно престъпление има и други наказателно правни измерения, свързани напр. с давността за образуване на наказателно производство, с възможността за освобождаване от наказателна отговорност с налагане на административно наказание по чл. 78а от НК, с някои квалификации (напр. за „тежко престъпление“) и с разпоредбите по Наказателно-процесуалния кодекс, обуславящи процесуални последици за такива престъпления, в т.ч. с мерките за неотклонение и с други процесуални последици по НПК, обвързани с размера на предвижданата от закона санкция за съответното престъпление.		
				2. По отношение на необходимостта общата хипотеза „непредпазливост“ да бъде изключена от инкриминиране, като в чл. 268а, ал. 5 остане инкриминирана само хипотезата за „груба небрежност“ като форма на непредпазлива вина - в съответствие с чл. 3, пара. 3 от Директивата. Съгласно чл. 3, параграф 3 от Директивата, държавите членки са длъжни да криминализират деянията, свързани с изделия от Общия списък на оръжията и с изделия с двойна употреба, когато са извършени „най-малко при груба небрежност (serious negligence)“. Законопроектът обаче инкриминира и деянието, извършено „по непредпазливост“ въобще – понятие, което по чл. 11, ал. 3 НК обхваща както престъпната самонадеяност, така и небрежността във всичките ѝ степени, включително обикновената (лека) небрежност.	Не се приема.	Наказателният закон регламентира – в чл. 11 от НК – две основни форми на вина – умисъл (който се подразделя на пряк и евентуален) и непредпазливост която се подразделя на самонадеяност и небрежност). Употребеният от Директивата

				Следва да се отбележи в тази връзка, че небрежността, като форма на непредпазливост, е налице „когато деецът не е предвиждал настъпването на общественоопасните последици, но е бил длъжен и е могъл да ги предвиди“. Съответно „грубата небрежност“ е една относително по-тежка форма на непредпазливост, която макар да не е дефинирана изрично в Наказателния кодекс, има своите измерения и е добре изяснена като форма на вината в деликтното право въобще, при това чрез дълга поредица от съдебни решения по разнообразни казуси за гражданскоправни деликти, в това число на Върховния касационен сък (ВКС). При липса на легално определение, в доктрината и съдебната практика на ВКС отдавна е прието, че груба небрежност е налице, когато не е била положена грижата, която и най-небрежният субект би положил в ситуация, подобна на процесната (в т.ч. напр. реш. № 50118 /27.03.2023 г. ВКС, I-во т.о. по т. д. № 1457 по описа за 2021 г., реш. № 184/2016 г. по т. д. № 3092/2014 г. на ВКС II т.о., реш. № 348 от 11.10.2011 г. на ВКС по гр. д. № 387/2010 г., IV г. о., реш. № 18/2012 г. по гр. д. № 434/2011 г. на III г.о., реш. № 33/2018 г. по гр. д. № 2292/2017 г. на III ГО, определение № 244/21.04.2011 г. по т. д. № 882/2010 г. на II т.о. и др.). Тоест, макар „грубата небрежност“ да не се отличава по форма на вината от обикновената небрежност – т.е. според субективното отношение към увреждането – тя се отличава значително от нея по степента на вината, тъй като представлява едно особено и квалифицирано неполагане на дължимата грижа – неполагане на грижата, която при съответната дейност и при подобни		израз „груба небрежност“ съответства на непредпазлива форма на вина. Деянието ще е непредпазливо, когато деецът не е предвиждал настъпването на обществено-опасните последици, но е бил длъжен и е могъл да ги предвиди, или когато е предвиждал настъпването на тези последици, но е мислил да ги предотврати (чл. 11, ал. 3 от НК). Това е единственият критерий, предвиден в българското наказателно законодателство, за преценка формата на вина.

				обстоятелства би положил и най-небрежният човек, съответно най-небрежния служител или друго лице, заето с дейността. Тоест, груба небрежност би представлявало поведение (деяние), съставляващо необосновано и по-драстично спрямо средния случай пренебрегване на основни правила и/или изисквания за извършване на съответната дейност, което е довело до вреди или до осъществяването на определен нежелан и забранен резултат. Иначе казано, за да се квалифицира непредпазливостта като груба небрежност по смисъла на чл. 3, пара. 3 от Директивата, трябва в случая да се касае за неполагане на най-елементарната грижа за избягването на един осъзнат и съществуващ риск за осъществяване на незаконосъобразен и/или забранен резултат, респективно за грубо неспазване (нарушаване) на основните правила и/или изисквания, които би следвало да бъдат спазени при изпълнението на съответната дейност. Видно е, че разликата между непредпазливостта въобще и грубата небрежност, като по-интензивно нейно проявление, изобщо не е била съобразена при изготвяне на законопроекта – съответно, разпоредбата по чл. 3, пара. 3 от Директивата не е била взета предвид спрямо нейния достатъчно ясно формулиран в директивата смисъл, като се предлага да бъде транспонирана със законопроекта по начин, който считаме за неприемлив. В тази връзка считаме, че инкриминирането в чл. 268а, ал.5 на непредпазливостта във всичките и форми, а не само на „грубата небрежност“ като форма на „непредпазлива” вина, в съответствие с чл. 3, пара. 3 от Директивата, също ще представлява свръхтранспониране		Понятията „груба небрежност“ и „неполагане на достатъчно грижи“ не са наказателноправни понятия. В НК до момента не са били инкриминирани деяния, които да могат да се извършат само при една от формите на непредпазлива вина, поради което и тук този подход не се възприема. Не е основателно изразеното опасение, че всяка грешка на служител на застрахователно дружество би могла да породи наказателна отговорност за служителите, тъй като с тази форма

				на хармонизираща уредба на ЕС, съответно ще бъде интензивен и нежелателен национален „gold plating“ на изисквания по Директивата - тъй като на национално ниво драстично ще бъде надхвърлен хармонизиращия стандарт на Директивата за инкриминиране на съответните деяния само спрямо формите на вината „умисъл“ и „груба небрежност“. Бихме отбелязали, че за застрахователите, които сключват стотици и дори хиляди застрахователни договори годишно, в т.ч. по застраховки „Товари по време на превоз“, „Отговорност на превозвача“, морски и авиационни застраховки и др., такова интензивно „gold plating“ национално транспониране би могло да означава, че всяка непредпазлива и неволна грешка на заети при тях лица, в т.ч. обусловена от неточност и/или недостатъчност на проучването, анализите или скрининга въобще на дадена застрахована пратка, имущество, риск или контрагент, може да породи лична наказателна отговорност на заети лица, обуславяща наказание лишаване от свобода до пет години, при това независимо от това колко малка е била стойността на услугата - дори при най-добросъвестно изградени и добре функциониращи системи за съответствие на конкретния застраховател. Считаме, че подобен негативен за обществото резултат нито се цели, нито се изисква от Директивата, тъй като потенциално може да стимулира проблеми или дори да предизвика масов отказ от застраховане по отношение на цели класове търговски рискове, поради риск/страх от възникване на наказателна отговорност - при това независимо от стойността на услугата - за съответните		на вина е възможно да се извърши само и единствено деянието на онзи, който търгува с, произвежда, държи, предава другиму, внася, изнася, продава, купува, прехвърля, трансферира, транзитира или превозва изделия, включени в Общия списък на оръжията на Европейския съюз или изделия с двойна употреба, изброени в приложения I и IV към Регламент (ЕС) 2021/821 или предоставя брокерски, застрахователни или други услуги или техническа помощ, свързани

				застрахователи, служители, агенти, брокери и др. ангажирани със застраховането лица, което пък би увредило групи от нуждаещи се от такова застраховане лица, както и конкурентоспособността на редица български предприятия въобще, в това число превозвачи, износители, други. В тази връзка предлагаме в чл. 268а, ал. 5 думите „по непредпазливост“ да се заменят с „при груба небрежност“ - съответно това понятие да се дефинира в чл. 268в или в чл. 93 НК, в съответствие с чл. 3, § 3 от Директивата и съставът да се ограничи до несъзнавана груба небрежност, осъществена поради и/или при грубо нарушаване на приложимите правила или при грубо (драстично, спрямо средния случай) неполагане на дължимата грижа. *Забележка: За изделията от Общия списък на оръжията и изделията с двойна употреба не е предвиден и инкриминиращ долен праг, (чл. 268а, ал. 1, т. 6), което съответства на чл. 3, пара 2 от Директивата. В тази връзка бихме обърнали внимание, че тази липса на минимален инкриминиращ долен праг, в съчетание с недиференцираната „непредпазлива“ форма на вина по чл. 268а, ал. 5, ще означава в тази хипотеза наказателна отговорност дори за незначителни по стойност застрахователни услуги, предоставени дори при най-лека форма на непредпазливост (небрежност) или професионална грешка. Поради това корекции по отношение на инкриминираната форма на вината за тази хипотеза са още по-очевидно необходими – тоест, инкриминирането на непредпазливостта само ако е*		с тези изделия, което е обособен сегмент от застрахователния пазар, изискващ безусловно по-голямо внимание и по-засилена грижа за съблюдаване на установените ограничения.

				„груба небрежност“ се явява още по-наложително, доколкото няма инкриминиращ долен праг по отношение на стойността на включената като съставомерна услуга.		
				2. По отношение на неяснотите при определяне на стойностния праг за инкриминиране на нарушения по отношение на застрахователните услуги. Разпоредбата по чл. 268а, ал. 1, т. 5 инкриминира предоставянето на „брокерски, застрахователни или други услуги или техническа помощ, свързани с тези стоки, на обща стойност не по-малко от десет хиляди евро“. За съжаление, от предложената редакция на нормата не става ясно дали прагът от 10 000 евро се отнася до стойността на самите услуги, изразена чрез застрахователната премия, до стойността на застрахованите стоки или до застрахователните суми (лимити на отговорност). Изискването за lex certa (от латински: „определен закон“ е фундаментален правен принцип, изискващ законите (особено наказателните) да бъдат формулирани ясно, точно и недвусмислено. Той гарантира, че гражданите могат да разберат кое поведение е забранено и какво ще бъде наказанието, предотвратявайки произвол от страна на съда) налага прагът да бъде ясно и недвусмислено определен, но от така направеното предложение, специално за предоставянето на застрахователна услуга, изобщо не става ясно какво ще представлява и как ще се определи стойността на тази услуга - тоест, дава се възможност за едно широко и	Не се приема.	Въпросът би могъл да възникне единствено в хипотезата на чл. 268а, ал. 2, т. 4 от предложения ЗИДНК, доколкото в случаите по чл. 268, ал. 1 и 9 от законопроекта стойността касае оръжията и съответните видове изделия. В случаите по чл. 268а, ал. 2, т. 4 от законопроекта следва да бъде отчитана стойността на застрахователната премия, доколкото именно с нея би се облагодетелствал

				нееднообразно тълкуване на нормата, което в наказателното право е недопустимо. Ако се приеме, че размерът на застрахователната услуга се определя от размера на застрахователната сума (застрахователния лимит на отговорността) по застрахователното правоотношение, то почти всяка застрахователна полица би преминала прага от 10 000 евро, при получена/начислена застрахователна премия многократно под този размер. Ако пък се приеме, че стойността на застрахованата стока или услуга е определяща за включването на деянието в престъпния състав, то също е възможно платената застрахователна премия и лимитът на застрахователната отговорност да са под предвидения праг от 10 000 евро, но действителната стойност на обекта на застраховане да надхвърля долната граница, предвидена в законопроекта - което също би означавало, че деянието подлежи на наказателно преследване. Считаме, че горните две тълкувания биха довели до осезаема непропорционалност между създадената обществена опасност и санкцията, предвидена в наказателната норма по отношение на застраховането - наказателната отговорност ще е значително разширена по обхват спрямо целта на Директивата. Предвид това считаме, че в законопроекта или в дефинициите към него следва изрично да се посочи конкретно кой е релевантният критерий за определяне на размера (стойността) на застрахователната услуга за целите на прилагане на предлаганите текстове, обуславящи деянието като престъпно и отговорността за него.		о лицето, спрямо което е наложена ограничителна мярка.

				За да се избегнат гореописаните несъответствия и непропорционални тълкувания, които няма да съответстват на логиката на директивата, предлагаме изрично в законопроекта да се посочи/уточни, че прагът от 10 хил. лева за застрахователните услуги се отнася именно до стойността на предоставената застрахователна услуга, която в застраховането се изразява чрез начислената или събрана застрахователна премия.		
				3. По отношение на инкриминирането на задълженията за докладване В чл. 268а, ал. 2, т. 3 и ал. 3 се инкриминира неизпълнението на задължение за предоставяне на информация на „компетентните административни органи“, без тези органи да са били конкретно определени в законопроекта. В тази връзка следва да се изтъкне, че за финансовия сектор компетентни могат да бъдат едновременно Министърът на финансите, Държавна агенция Национална сигурност, Българската народна банка, Комисията за финансов надзор и други междуведомствени органи по прилагането на ограничителните мерки, като предвид това задължението за докладване става донякъде неопределено, а наказателна отговорност не може да зависи от изпълнението на недостатъчно определено задължение. Предвид това предлагаме в законопроекта да се въведе: (а) изрично препращане към органа/органите, определени в специален закон или в акт на Министерския съвет; и (б) уреждане на съотношението между това задължение и професионалната и застрахователната	Приема се частично.	Компетентните органи, които следва да бъдат уведомявани в случаите, визирани в законопроекта, ще бъдат посочени в специалния административен закон, публикуван за обществено обсъждане на https://www.strategy.bg/bg/public-consultations/12600. Разпоредбата на чл. 268а, ал. 5 на същия законов

				тайна по чл. 149 и сл. от Кодекса за застраховането, включително изричната защита от отговорност за добросъвестно докладване, аналогична на чл. 80 ЗМИП. Считаме още, че текстът на чл. 268, ал. 3 му е неясен и противоречив. Съставите на престъпления трябва да бъдат недвусмислено и ясно легално формулирани - в съответствие с принципа за законност и недопустимост за прилагане на разширително тълкуване в наказателното право. Предвид това считаме, че предложеният текст на чл. 268а, ал. 3 следва да бъде прецизиран, като се посочи ясно дали се прилага само по отношение на лице, което управлява или представлява юридическо лице, правно образувание или орган, спрямо което е наложена ограничителната мярка или е приложим по отношение на всяко лице, което управлява или представлява юридическо лице, друго правно образувание или орган, което не е изпълнило свое задължение да докладва на компетентните административни органи за финансови средства или икономически ресурси на лице с наложени ограничителни мерки от ЕС, на обща стойност не по-малко от десет хиляди евро, попадащи в юрисдикцията на Република България, които му принадлежат или са притежавани, държани или контролирани от него, ако извършеното не представлява по-тежко престъпление. Считаме също, че следва да се прецизира и уточни с допълнителна дефиниция използваният в чл.268а, ал.2 израз „... пряко или непряко притежавани, държани или контролирани от физическо или юридическо лице, друго правно образувание или орган, спрямо което е наложена ограничителна мярка на Европейския съюз.“		текст, е прецизирана в посочената насока. Не е необходимо в наказателния закон да бъде създадена дефиниция на понятието „контрол“ или „контролирано лице“, доколкото съдържанието на това понятие се извежда от Търговския закон.

				В чл.268а, ал.2 е предвидено налагане на наказание и на онзи, който използва, прехвърли на друго лице или се разпореди по друг начин с финансови средства или икономически ресурси на обща стойност не по-малко от десет хиляди евро, пряко или непряко притежавани, държани или контролирани от физическо или юридическо лице, друго правно образувание или орган, спрямо което е наложена ограничителна мярка на Европейския съюз, които следва да бъдат замразени в съответствие с ограничителна мярка на Европейския съюз, с цел укриване на тези финансови средства или икономически ресурси, ако извършеното не представлява по-тежко престъпление. За спазването на ограничителните мерки на ЕС е важно точно и ясно да може да се определи кога даден субект - дружество, друго правно образувание или орган, е собственост или се контролира от лице, спрямо което са наложени санкции. Съгласно насоките на Европейската комисия лице, включено в списък с ограничителни мерки, притежава даден субект, ако има „50% или повече от правата на собственост върху субекта“ или мажоритарно участие в него. Например, ако лице А, включено в списъка, притежава 50% от дружество Х, всички средства и икономически ресурси на дружество Х също следва да бъдат замразени и на дружеството не могат да бъдат предоставяни средства или икономически ресурси. Същото важи и при всяко дялово участие, надвишаващо 50%. В този смисъл считаме, че в чл.268а, ал.2 или в друга подходяща разпоредба на законопроекта трябва ясно да		

				се дефинират нормативно както минималният процент на собственост, така и точното съдържанието на понятието „контрол“ - за да може за целите на реализиране на наказателната репресия да се установява обвързаност между пряко санкционираните лица и лицата, свързани с тях по линия на собственост или контрол.		
				4. По отношение на инкриминираното „продължаване на действието на сделка“ и заварените застрахователни договори. Инкриминирането по чл. 268а, ал. 1, т. 4 на „продължаването на действието“ на сделка поставя въпроса за заварените многогодишни договори, включително застрахователни договори и договори по обществени поръчки, сключени преди влизането в сила на закона или преди налагането на съответната ограничителна мярка. Доколкото прекратяването на застрахователен договор е подчинено на императивните правила по Кодекса за застраховането, предлагаме преходна разпоредба, която да урежда срок и ред за привеждане на заварените правоотношения в съответствие, както и изрично изключване на отговорността за периода, необходим за законосъобразно прекратяване на съответния застрахователния договор.	Приема се по принцип.	С § 11 от законопроекта се предвижда едномесечен срок за влизане в сила на изменителния наказателен закон. В този срок задължените правни субекти ще имат възможност да приведат правоотношенията, по които са страна, в съответствие с изискванията на закона.
				5. По отношение на необходимостта от правила при агрегиране на „общата стойност“, икриминираща деянията като престъпления:	Не се приема.	При очертаване на предложените наказателноправни норми България се

				В чл. 268а, ал. 1 от законопроекта многократно се използва критерият „обща стойност не по-малко от десет хиляди евро“, включително чрез сумиране на няколко сделки (т. 4), но в законопроекта не съдържат ясни правила за начина и периода и критериите на това сумиране (агрегиране) до обща инкриминираща стойност, предвид което възникват редица въпроси, в това число при какви критерий ще се сумират сделките, дали се сумират сделки с един и същ контрагент, за какъв период ще се агрегират сделките, дали еднородни, но самостоятелни деяния ще се третират като едно продължавано престъпление по чл. 26 НК или като отделни деяния под прага и т.н.. Считаме, че на тези въпроси законопроектът следва ясно да отговори, при това в съответствие с правилата и съображенията към Директивата, съгласно които прагът за инкриминиране следва да се преценява само спрямо свързани деяния, като националният закон трябва да уреди изрично и ясно при какви обстоятелства и съобразно какви критерии деянията ще се преценяват като свързани за целите на агрегирането до общата инкриминираща стойност - за да може инкриминирания праг да бъде е предвидим, ясно определен и точен, в съответствие с принципите в наказателното право. Затова предлагаме в чл. 268в да се създаде ясна дефиниция и/или ясно правило и/или критерии за „свързване“ на дейния по отношение на застрахователните услуги, както и относно критериите и начините за агрегиране на сумите за свързани деяния - напр. че деяния, извършени в изпълнение на едно решение за застраховане и/или в рамките на определен		ползва от възможността по член 3, параграф 2 от Директива (ЕС) 2024/1226 на Европейския парламент и на Съвета от 24 април 2024 година относно определянето на престъпленията и санкциите при нарушаване на ограничителните мерки на Съюза, и за изменение на Директива (ЕС) 2018/1673, като не криминализира деяние, посочено в член 3, параграф 1, букви а), б) и з) от Директивата, когато включва финансови средства или икономически ресурси на стойност под 10

				период и за един и същи риск по отношение на едно и също имущество (и/или при др. подобни ясни и обективно или субективно свързващи деянията белези/критерии), ще се преценяват според общата им стойност.		000 евро, както и деяние, посочено в член 3, параграф 1, букви г) — ж) и и) от Директивата, когато то включва стоки, услуги, сделки или дейности на стойност под 10 000 евро. Изискването на член 3, параграф 2 от Директивата държавите членки да предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че прагът от 10 000 евро или повече може да бъде достигнат чрез поредица от деяния, посочени в параграф 1, букви а), б) и г) — и) от тази разпоредба, които са свързани

						и са от един и същ вид, ако тези деяния са извършени от един и същ извършител, е изпълнено, като в разпоредбите на чл. 268а, ал. 2 от предложените разпоредби изрично е предвидено прагът да бъде достигнат, когато финансовите средства, икономическите ресурси, сделките или услугите са повече от една, но общата им стойност достига инкриминирания праг. По този начин извършването на множество сделки от съответен вид ще съставлява усложнение при

						извършване на едно престъпление и ще се изключи необходимостта от прилагане на института на продължаваното престъпление.
				6. По отношение на непълнотата на декриминализиращите изключения по чл. 268б, ал. 1 и ал. 2. В Директивата изрично се предвижда изключение за криминализирането на дейности по параграфи 1, 2 и 3 на чл. 3 от Директивата, когато те са свързани с „хуманитарната помощ за нуждаещи се лица или дейности в подкрепа на основни човешки потребности, предоставяна в съответствие с принципите на безпристрастност, хуманност, неутралност и независимост, и когато е приложимо, с международното хуманитарно право“. Въпреки това в законопроекта, предназначен да транспонира Директивата в националното законодателство, е предвидено хуманитарно изключение единствено за деяния по чл. 268а, ал. 1-3, но не и за деяния по чл. 268а, ал. 5. Считаме това за пропуск и предлагаме този пропуск да се поправи - деянията по чл. 268а, ал. 5 от законопроекта също да бъдат включени в изброяването по 268б, ал.1. Подкрепяме предвиденото в чл. 268б, ал. 2 от законопроекта изключение, но се налага да изтъкнем, че	Приема се.	Разпоредбата на чл. 268б, ал. 1 от законопроекта е прецизирана в съответствие с отправената препоръка. Разпоредбата на чл. 268б, ал. 2 е допълнена, като от кръга правнозадължени лица са изведени и юрисконсултите, но в останалата й част разпоредбата е непроменена, доколкото с нея се транспонира правилото по

				в противоречие с разпоредбите на Директивата то се явява стеснено - обхваща само лицата, упражняващи регламентирана в Закона за адвокатурата дейност, но не обхваща юристите-външни консултанти и юрисконсултите във вътрешните правни звена на предприятията, които при изпълнение на идентични по същество функции по консултиране и установяване на правното положение на дружеството биха останали извън предвижданата от директивата защита. В тази връзка предлагаме да се разшири кръга на изключените лица съобразно функционалния критерий, предвиден в съображение 18 и в чл. 3, пара 4 от Директивата - доколкото в тях се предвижда препоръчва по-благоприятно разрешение в тази насока. При въвеждането на изключението по Директивата изрично се използва по-широкия термин „юристи“ (legal professionals), като в съображенията и правилото по чл.3, пара 4 от Директивата категорично е посочено, че „нищо в параграф 1 не може да се тълкува като налагане на юристи на задължение за докладване на информация, която са получили от или относно някой от техните клиенти, в процеса на удостоверяване на правното положение на съответния клиент, или на изпълнение на задачата за защита или представителство на съответния клиент в хода на или във връзка със съдебно производство, включително предоставяне на съвети за образуване или избягване на такова производство.“ В тази връзка считаме, че е удачно изразът „лице, упражняващо регламентирана в Закона за адвокатурата дейност“, употребен в чл. 268б, ал. 2 да бъде заменен или допълнен с „юрист, включително юрисконсулт“, което		член 3, параграф 4 от Директивата.

				ще е в съответствие с функционалния критерий на Директивата - като в допълнение текстът се развие в съответствие с цитирания по-горе текст на чл.3, пара 4 от Директивата, описващ съдържанието на този функционален критерий по отношение на дейността по изключението.		
				7. По отношение на възможността за прилагане на специални разузнавателни средства. Включването на чл. 268а, ал. 1–4 на законопроекта в каталога по чл. 3, ал. 1 на Закона за специалните разузнавателни средства (чрез §9 от Преходните и заключителни разпоредби (ПЗР) на законопроекта) е по дефиниция разумно и допустимо, с оглед тежестта на престъпленията, но във връзка с това и предвид широкия и особен кръг субекти в регулираните сектори (банки, застрахователи, инвестиционни посредници) бихме обърнали внимание на необходимостта от специални изисквания за прилагането на СРС спрямо служители на поднадзорни лица - то да остане подчинено на строга преценка за субсидиарност като доказателствено средство, доколкото значителна част от релевантната информация би могла да бъде достъпена по надзорен или друг ред, без използването на СРС.	Не се приема.	С разширяването на каталога от престъпления, допускащи експлоатацията на специални разузнавателни средства (СРС) по чл. 172, ал. 2 НПК и чл. 3, ал. 1 ЗСРС по никакъв начин не се ревизира реда за използване на СРС и доказателствената сила на веществените доказателствени средства от експлоатацията им.
				8. По отношение на разширяването на предметния обхват на Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения	Приема се по принцип.	С § 11 от законопроекта се предвижда

				Подкрепяме разширяването на предметния обхват на Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения, предвидено в § 10 от Заключителните разпоредби на законопроекта за защитата на лицата, подаващи сигнали. Обръщаме внимание, обаче, че задължените субекти, включително застрахователите, ще следва да променят и актуализират в тази връзка вътрешните си канали и регистри за сигнали, поради което би било удачно в преходните разпоредби да се предвиди разумен срок за привеждане в съответствие, а КЗЛД да издаде указания за изпълнение на новата т. 5 на ал. 1, чл. 3.		едномесечен срок за влизане в сила на изменителния наказателен закон. В този срок задължените правни субекти ще имат възможност да приведат вътрешните правила за работа и други документи в съответствие с изискванията на закона.
2.	**27.07.2026 г.** **Ел.поща**	Асоциация на банките в България	☐ Лицето действа от свое име ☐ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: …. ☒ Няма декларирани данни	Отчитаме необходимостта от транспониране на Директива (ЕС) 2024/1226 на Европейския парламент и на Съвета от 24 април 2024 година относно определянето на престъпленията и санкциите при нарушаване на ограничителните мерки на Съюза, и за изменение на Директива (ЕС) 2018/1673 (ОВ L, 2024/1226 от 30 април 2024 г.) (Директивата). В тази връзка, предложените по-долу коментарите са от позицията, че банките изцяло спазват ограничителни мерки на Съюза, но същевременно считаме, че Директивата е въведена непрецизно в някои части.	Приема се.	Санкциите, предвидени за извършване на отделните престъпления против ограничителните мерки на ЕС са диференцирани, като по този начин същите са пропорционални и съответни на степента на

				Като пример с по-съществен ефект бихме посочили начина, по който е транспониран член 5 от Директивата. Съгласно цитирания член държавите членки гарантират, че престъпленията, посочени в членове 3 и 4, се наказват с ефективни, пропорционални и възпиращи наказания, а за тези в член 3 гарантират лишаване от свобода само като максимална санкция. В алинея 3 на член 5 за нарушения на стойност най-малко 100 000 евро с изключение на оръжията и определени изделия с двойна употреба постановява изискването за максимален срок да се прилага при минимален срок от по една, три или пет години за определените от Директивата състави. Т.е. Директивата не изисква въвеждането нито на минимален, нито на максимален срок на лишаването от свобода за всеки предвиден в нея основен състав, а дава възможност на национално ниво минималният и максималният размер на санкцията да бъдат определени по преценка на националния законодател, пропорционално и при съобразяване на тежестта на съответните престъпления спрямо националните условия. Изисквания за минимален срок на лишаването от свобода в Директивата няма въобще, а за максимален срок има не по-малко от поне една, три или пет години само за видимо по-тежки състави на конкретни нарушения. Т.е. само минималната максимална санкция е приложима при относително по-тежки случаи на		обществена опасност на отделните инкриминирани деяния.

				съответните нарушения по алинея 3 на член 5, а не за всички хипотези на нарушенията. Това допуска уреждането на национално ниво и на по-леки видове санкции за съответните нарушения, когато нарушението се явява относително по-леко по логиката на различни относими критерии. Такъв подход на диференциация е следван и от държавите-членки в ЕС, които са въвели Директивата и настояваме, че това е коректния подход, който би създал хармонизирано прилагане на Директивата в целия съюз, каквато е логиката й. Затова считаме, че проектът трябва да спазва точно логиката на член 5 от Директивата, и в частност се вземе предвид прагът за тежест от 100 000 евро, който изобщо не е отразен при съставянето на проекта на ЗИД на НК.		
3.	**27.07.2026 г.** **Ел.поща**	Българска асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване (БАДДПО), Българска асоциация на лицензираните инвестиционни посредници (БАЛИП) и Българската	☐ Лицето действа от свое име ☐ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: …. ☒ Няма декларирани данни	В рамките на срока за публично обсъждане на проект („Проектозакона“) на Закон за изменение и допълнение (ЗИД) на Наказателния кодекс (НК) предоставяме на Вашето внимание редица аргументи срещу някои от предложените промени в НК (чл. 268а–268в). Считаме, че във вида и обхвата, в който последните са формулирани, се нарушават принципите на пропорционалност и правна сигурност, като се поставя под съмнение оперативната изпълнимост и съответствието с буквата и духа на Директива (ЕС) 2024/1226 на Европейския парламент и на Съвета от 24 април 2024 година относно определянето на престъпленията и санкциите при нарушаване на ограничителните мерки на Съюза, и за изменение на	Приема се частично.	Санкциите, предвидени за извършване на отделните престъпления против ограничителните мерки на ЕС са диференцирани, като по този начин същите са пропорционални и съответни на степента на обществена

		асоциация на управляващите дружества (БАУД)		Директива (ЕС) 2018/1673 („Директива (ЕС) 2024/1226“). Редица текстове в Законопроекта пораждат основателни съмнения дали българският подход не води до свръхкриминализация, особено в динамичната и високочестотна среда на капиталовите пазари. Основният проблем, който констатираме във връзка със Законопроекта е, че криминализацията на нарушения на санкционни режими в сфера с висока динамика, автоматизация и анонимност може да доведе до непропорционални рискове за участниците на капиталовия пазар, без да гарантира ефективност на санкционната политика на Европейския съюз (ЕС). Наказателното право е твърде несъразмерен инструмент за среда, която разчита на бързина, обем и технологична автоматизация и ако се върви към криминализация на нарушения на санкционните режими, това следва да става изключително внимателно, с отчитане на характера и спецификата на сделките на капиталовия пазар и въвеждане на облекчения за бизнеса, където и когато това е възможно при конструиране на приложимата наказателноправна уредба. При прегледа на законопроекта за изменение и допълнение на Наказателния кодекс се констатира, че има за цел да въведе в националното законодателство изискванията на Директива ЕС 2024/1226 относно определянето на нарушенията на ограничителните мерки на ЕС като престъпления и предвиждането на ефективни наказания за тях. В тази връзка се създава нов чл. 268а от		опасност на отделните инкриминирани деяния. Деянията, които имат за предмет финансови средства, имуществени ресурси или услуги на стойност най-малко 100 000 евро, са въздигнати в квалифицирани състави. Деянията, чиито предмет е на стойност до 10 000 евро ще бъдат въздигнати в административни нарушения в специалния административен закон, публикуван за обществени консултации на https://www.strate

				НК и се разширява приложното поле на имуществената отговорност на юридическите лица по чл. 83а от ЗАНН. Следва да се направи уточнението, че Директивата е наказателноправен акт, насочен към държавите членки. Тя ги задължава да определят като престъпления определени нарушения на ограничителните мерки (санкциите) на ЕС, да предвидят наказания за физическите лица, да въведат отговорност на юридическите лица и да осигурят ефективно разследване и санкциониране на тези нарушения, тоест адресат на директивата е държавата, а не пенсионноосигурителните дружества, инвестиционните посредници и управляващите дружества. По-специално например, предлаганите изменения засягат дейността на пенсионноосигурителните дружества, инвестиционните посредници и управляващите дружества като участници във финансовия сектор, доколкото се предвижда наказателна отговорност за нарушения на ограничителните мерки на ЕС, вкл. при предоставяне на финансови услуги, неприлагане на задължения за замразяване на средства и неизпълнения на задължения за предоставяне на информация (чл. 268а, ал. 1, т. 1, 2 и 7, ал. 2, т. 1, 2 и 3 от ЗИД на НК). Следва да се има предвид, че законопроектът урежда наказателноправните последици при нарушаване на ограничителните мерки, без да съдържа правила относно механизмите за изпълнение и контрол на съответните задължения от лицата във финансовия		gy.bg/bg/public-consultations/12600. Законопроектът регламентира единствено наказателно-правните последици от нарушаването на ограничителните мерки на ЕС. Регламентацията на механизма за прилагане на ограничителните мерки и контрола върху изпълнението им ще бъде дадена в специалния административен закон, публикуван за обществени консултации на https://www.strategy.bg/bg/public-

				сектор. В тази връзка би могло да се обсъди необходимостта от допълнителни указания или нормативна уредба относно практическото прилагане на задълженията от пенсионноосигурителните дружества, инвестиционните посредници и управляващите дружества, доколкото в действащото секторно законодателство липсва специална регламентация. Привеждаме редица аргументи от правно-технически, икономически, регулаторен и оперативен характер срещу свръхкриминализацията на нарушаване на задълженията, свързани със спазването на санкционните режими. 1. Правно-технически аргументи: На първо място, възникват съмнения относно яснотата и определеността на съставите „Нарушаване на забрана или ограничение“ и „неизпълнение на задължение“ са твърде широки понятия. Санкционните режими на ЕС включват замразяване на активи, забрани за предоставяне на услуги, ограничения върху търговия с финансови инструменти, изисквания за докладване, като НК изисква строга определеност на престъпния състав, а в случая липсва ясно разграничение между умишлено заобикаляне, техническо неизпълнение, грешка в автоматизирана система, невъзможност за идентификация на контрагента. На второ място, налице е конфликт с принципа на пропорционалност. Нарушенията на санкционни режими вече се санкционират административно. Въвеждането на		consultations/12600. Не се налага прецизиране на понятията „нарушение на забрана или на ограничение“ и „неизпълнение на задължение, което съставлява ограничителна мярка на Европейския съюз“, доколкото конкретните форми на деяние, които са субсумирани под тези понятия, са очертани като отделни престъпления в чл. 268а, ал. 2 от проекта. Не би могло да съставлява пречка при

				лишаване от свобода без ясна степен на обществена опасност нарушава принципа наказателното право да бъде средство от последна инстанция за противодействие на определен тип престъпност. 2. Икономически аргументи: Големият обем и скорост на сделките. На капиталовите пазари сделките се сключват за милисекунди, обемите са огромни, все повече се налага алгоритмичната търговия. Изискването за проверка на санкционни списъци за всеки контрагент може да се окаже технически невъзможно в реално време. Това създава риск участниците да бъдат наказани за нещо, което обективно не могат да предотвратят. Следва да се отчита и анонимността на борсовите сделки. При търговия на регулиран пазар страните не знаят контрагента, клирингът може да се извършва от централен контрагент, идентификацията е постфактум. Следователно, субектът на сделката не може да знае дали контрагентът е санкциониран. Наказателна отговорност при липса на възможност за знание би била несъвместима с принципите на НК. Риск от намаляване на ликвидността. Участниците могат да ограничат дейността си от страх от наказателна отговорност, което допълнително ще доведе до спад на ликвидността, по-високи разходи за емитентите, по-малко доверие в пазара и в крайна сметка - по-слаб капиталов пазар.		прилагането на закона големия обем и скоростта на сделките, доколкото ограничителните мерки на ЕС ще бъдат публично оповестявани и общодостъпни, за да могат да бъдат съобразявани в реално време от всички правно задължени субекти.

				3. Регулаторни аргументи: Санкционните режими се променят динамично. Списъците на ЕС се актуализират често, понякога без предварително уведомяване, с незабавно действие. Това създава риск участниците да бъдат наказани за действие, извършено в момент, когато информацията не е била налична или достъпна. Различни са източниците на информация. Санкционните списъци се публикуват в Официалния вестник, в бази данни на ЕС, в национални регистри. Несъответствия между тях могат да доведат до наказателна отговорност за действия, основани на официална, но непълна информация. Следва да се отбележи, че административните органи вече имат правомощия, като Комисията за финансов надзор, Българска народна банка (БНБ), Държавна агенция „Национална сигурност“ (ДАНС) и други органи разполагат с инструментариум за контрол и санкции. Криминализацията може да доведе до паралелни производства, несъгласуваност, правна несигурност. 4. Оперативни аргументи: Автоматизираните системи за търговия и клиринг не могат да проверяват санкционни списъци в реално време за всяка транзакция. Поражда се риск от наказване на инвестиционни посредници (ИП). ИП и банки могат да бъдат наказани за действия на клиенти, които те не могат да контролират напълно. В някои случаи ще е налице		

				невъзможност за предотвратяване на определени нарушения, напр., когато клиент използва подставено лице, санкционирано лице търгува чрез чужд акаунт, санкционирано лице участва в сделка чрез централен контрагент. В тези случаи посредникът няма фактическа възможност да предотврати нарушението. По този начин биха могли да се породят системни рискове за капиталовия пазар, правна несигурност и отлив на участници, повишени разходи за съответствие, доколкото налагането на наказателна отговорност ще изисква нови системи за мониторинг, допълнителен персонал, правни консултации. Това увеличава разходите за всички участници. При най-лошия сценарий това би могло да доведе до потенциално блокиране на пазара, като ако участниците започнат да избягват сделки с неизвестни контрагенти, пазарът може да стане нефункционален. Във връзка с гореизложеното, твърдо заявяваме, че независимо от всички рискове и затруднения, произтичащи от спецификата и динамиката на нашия бизнес, пенсионноосигурителните дружества, инвестиционните посредници, управляващите дружества спазват в дейността си и ще продължат да спазват всички ограничения, свързани със санкционната политика на Европейския съюз. Считаме обаче, че ако се въвежда наказателна отговорност за нарушения на санкционните режими, то тя еднозначно трябва да бъде насочена към умишленото нарушаване и заобикаляне на санкционните		

				режими, а не към технически или обективно неизбежни нарушения. Предлагаме да се помисли и за алтернативи на криминализацията, като усъвършенстване на административните санкции, въвеждане на ясни критерии за умишленост, създаване на централизирана автоматизирана система за проверка на санкционни списъци, изключване на борсовите сделки от обхвата на наказателната отговорност, освобождаване от отговорност на ИП, банки и управляващи дружества, добросъвестно и с най-висок мащаб на дължима грижа които са изпълнили разумни мерки за съответствие. Дружествата от финансовия сектор ще бъдат максимално облекчени и подпомогнати в дейността си по спазване на санкционните режими, ако списъци със санкционираните лица бъдат централизирано публикувани в рамките на Европейския съюз и съответно периодично актуализирани. Следва законодателно да се уреди статутът на тези списъци, до които търговските дружества следва да имат достъп в реално време 24 часа в денонощие през всеки ден от седмицата, като по този начин ще се създадат реални предпоставки пенсионноосигурителните дружества, инвестиционните посредници, управляващите дружества, както и другите задължени лица да могат да спазват законодателството относно ограниченията върху сделките и търговската дейност със санкционирани лица.		

				Във връзка с гореизложеното и предвид рисковете за капиталовия пазар, които новото законодателство може да породи, предоставяме на Вашето внимание предложение, съобразено и с характера на европейското законодателство, което предвижда „минимални“ максимални размери на наказанията за нарушаване на санкционните режими, в законопроекта да отпаднат минималните размери на наказанието „лишаване от свобода“, където такива са предвидени. По този начин в по-голяма степен ще се отчитат различните обстоятелства, свързани с конкретните казуси и ще се даде по-голяма дискреция на съдилищата при определяне и индивидуализиране на наказанията в зависимост от тежестта на нарушението, като се отчита и обстоятелството, че европейското законодателство не предвижда такива задължителни минимални граници на наказанието. Освен това българският проект на чл. 268а НК въвежда праг от 10 000 евро, докато Директива (ЕС) 2024/1226 използва праг от 100 000 евро само за определяне на тежките случаи, при които държавите членки трябва да предвидят максимално наказание най-малко 5 години лишаване от свобода. Така българският праг е 10 пъти по-нисък, българското наказание е по-тежко от минимално изискуемото, като българският подход криминализира широк кръг деяния, които ЕС не третира като тежки. По същия начин е заличено степенуването и при налагане на наказанието лишаване		

				от свобода. За сравнение, степенуването на наказанието е запазено като критерий при имуществените санкции за ЮЛ (§8 от законопроекта, с който се изменя ЗАНН). Това означава, че българският законопроект е по-строг от директивата, като считаме, че по този начин е налице непропорционалност при транспонирането, което следва да бъде избегнато. Предлагаме съответните текстове да бъдат преработени, за да се постигне по-пълно съответствие с изискванията на Директива (ЕС) 2024/1226 и българският бизнес и финансов сектор да не бъдат поставени в по-тежки условия за извършване на дейност от европейските си аналози.		
4.	**27.07.2026 г.** **Ел.поща**	Българска народна банка	☐ Лицето действа от свое име ☐ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: …. ☒ Няма декларирани данни	Във връзка с проект на Закон за изменение и допълнение на Наказателния кодекс, публикуван на Портала за обществени консултации на 26 юни 2026 г. с № 12479К, Българската народна банка (БНБ) изразява следното становище: 1. По § 1 от законопроекта: Предложената с този параграф редакция на т. 33 в чл. 93 от Наказателния кодекс (НК) излиза извън обхвата на Директива (ЕС) 2024/12261, доколкото с нея (и със санкционните регламенти на Европейския съюз) не се предвижда установяване на ограничителни мерки на Съюза в национален нормативен акт на държава членка, извън тези, приети на основание чл. 29 от Договора за Европейския съюз и чл. 215 от Договора за функционирането на Европейския съюз. Въпросната	Не се приема.	Ограничинителните мерки се установяват в актове на Европейския съюз, които са пряко приложими за държавите членки на съюза. Би могло, в бъдеще да се

				разпоредба не е съгласувана и с тази на новата т. 5 в чл. 3, ал. 1 от Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения, чието създаване се предлага с § 10 от законопроекта. Изглежда горното се дължи на допълване в законопроекта на дефиницията по чл. 2, т. 1 от Директива (ЕС) 2024/1226 на Европейския парламент и на Съвета от 24 април 2024 г. относно определянето на престъпленията и санкциите при нарушаване на ограничителните мерки на Съюза, и за изменение на Директива (ЕС) 2018/1673 с част от текста на чл. 3, параграф 1 от нея. Следва обаче да се има предвид, че втората от двете разпоредби визира национални мерки по прилагане на ограничителни мерки на ЕС когато са необходими (но не и самостоятелни такива, приети от съответната държава членка), и част от фактическия състав на престъпленията по чл. 3 от директивата. 2. По § 3 от законопроекта: С предложената ал. 3 на чл. 268а от НК се криминализира недокладването от страна на физическо лице или лице, което управлява или представлява юридическо лице, друго правно образувание или орган, на компетентните административни органи за финансови средства или икономически ресурси на обща стойност не по-малко от десет хиляди евро, попадащи в юрисдикцията на Република България, които му принадлежат или са притежавани, държани или контролирани от него. В същото време, със	Приема се.	установят мерки, които да налагат приемането на национален акт за тяхното въвеждане. Това е хипотезата, която се обхваща с предлаганата дефиниция в чл. 93, т. 33 от проекта. Компетентните органи, които следва да бъдат уведомявани в случаите, визирани в законопроекта, ще бъдат посочени в специалния административен закон,

				законопроекта не се определя национален компетентен административен орган, на който следва да се докладва тази информация, и не се създава ред за докладване, който би бил необходим за практическото прилагане на тази уредба. В тази връзка отбелязваме, че при обсъждането през 2025 г. в рамките на Координационната група по прилагане на ограничителните мерки на ЕС на подготвения от Министерството на външните работи проект на Закон за международните ограничителни мерки, в което взе участие и заместник-министър на правосъдието, от страна на председателя на групата беше направено предложение тези функции да бъдат възложени на Държавна агенция „Национална сигурност“. По отношение на дефиницията за финансови средства, която се въвежда с чл. 268в, т. 1 от НК, обръщаме внимание, че след думата „включително“ следва да се добавят думите „но не само“ с оглед постигане на пълно съответствие с текста на чл. 2, т. 3 от директива (ЕС) 2024/1226. 3. по чл. 7, параграф 1 от Директива (ЕС) 2024/1226: Изискванията на този параграф не се въвеждат изцяло в националното право със законопроекта, каквато възможност е предвидена в основния му текст, но причините за този подход не са пояснени в мотивите към законопроекта.	Приема се принципно.	публикуван за обществено обсъждане на https://www.strategy.bg/bg/public-consultations/12600. Разпоредбата на чл. 268в, т. 1 от законопроекта е прецизирана в съответствие с направеното предложение. Компетентните органи, които следва да бъдат уведомявани в случаите, визирани в законопроекта, както и

				Ако на следващ етап бъде взето решение предвидените във визирания параграф мерки да бъдат въведени изцяло в българското право, считаме, че това следва да стане в специалните секторни нормативни актове, регулиращи дейността на съответните задължени субекти, като бъдат определени/посочени и компетентните органи за тяхното прилагане (напр. по отношение на банковите лицензи това е Европейската централна банка съгласно Регламент (ЕС) № 1024/2013, което обстоятелство не подлежи на промяна с национален нормативен акт). В тази връзка допълваме, че от страна на БНБ бяха направени предложения за съответните изменения и допълнения в Закона за кредитните институции и Закона за платежните услуги и платежните системи при обсъждането на гореупоменатия проект на Закон за международните ограничителни мерки.		съответните процедури за това ще бъдат посочени в специалния административен закон, публикуван за обществено обсъждане на https://www.strategy.bg/bg/public-consultations/12600. С посочения законопроект се предвиждат и съответните изменения в секторните закони, посочени в становището.
				4. по чл. 7, параграф 2 от директива (ЕС) 20241226: Със законопроекта се предвижда налагането на разписаните в този параграф санкции да се извършва по реда на Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН) от съда по предложение на прокурор. В същото време, не са предвидени механизми за съобразяване на обстоятелства, свързани напр. със стабилността на финансовите пазари, какъвто механизъм	Не се приема.	В разпоредбите на ЗАНН, предвиждащи санкции за юридическите лица, които са се обогатили или биха могли да се обогатят от

				е налице в чл. 122, ал. 2 от Закона за мерките срещу изпирането на пари (виж и чл. 7, параграф 1, буква „з“ от директивата). Подобен механизъм е необходим с оглед и на разпоредбите на чл. 83а, ал. 5, т. 5 и чл. 83д, ал. 6 от ЗАНН.		извършено престъпление, не би могло да се въведе изискването по чл. 122, ал. 2 от ЗМИП, доколкото в случаите по чл. 83а и следващите от ЗАНН се касае до санкции, налагани от съд, а не от административен орган.
				5. по чл. 12 и чл. 15- 17 от Директива (ЕС) 2024/1226: Изискванията на въпросните разпоредби не се въвеждат в националното право със законопроекта, като както беше посочено по-горе, с него не се определят и национални компетентни органи (с изключение на правораздавателните и правоохранителните такива, които вече разполагат със съответните правомощия по Наказателно-процесуалния кодекс и ЗАНН), предвид което текстовете на § 5 от допълнителните разпоредби на законопроекта и т. 2 от мотивите към него не са изцяло коректни.	Не се приема.	Частта от изискванията на Директивата, чието транспониране изисква законодателни мерки е въведена в настоящия проект с предложения § 6. В останалата част, изискванията на

						Директивата ще се изпълнят с организационни междуинституционални мерки.